

ADRODDIAD BLYNYDDOL
CYNGOR CYMUNED
TALSARNAU
2024/2025

GAIR GAN Y CADEIRYDD – Y CYNG. LISA BIRKS

Fel Cadeirydd Cyngor Cymuned Talsarnau am y flwyddyn diwethaf, mae'n bleser gennyf gyflwyno trydydd adroddiad blynyddol y Cyngor I chi. Mae'r adroddiad hon yn cofnodi'r gwaith sydd wedi ei gyflawni yn 2024/25 a sut rydym yn gweithio fel Cyngor gyda'r gymuned sydd yn ymestyn o'r Ynys draw at Landecwyn a gwahanol bartneriaid i wella lles economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol yr ardal i wneud y gymuned yn le hyd yn oed gwell i fyw ynddi. Pentref gweddol fach l'w Talsarnau ei hun ar weledigaeth sydd gennym fel Aelodau y Cyngor yw i "sicrhau bod y pentref ar ardal o gwmpas yn parhau i fod yn le braf a chroesawgar i bobl o bob oed fyw oherwydd byddant yn teimlo'n ddiogel, a bydd ganddynt gyfleodd i fod yn iach yn gorfforol ac yn feddyliol ac i gymdeithasu a gweithio mewn amgylchedd o ansawdd. Mae Talsarnau ar ardal o'l amgylch yn le sy'n croesawu ymwelwyr ac yn cyd-fyw gyda hwy'n rhwydd." Bwriad yr adroddiad yw rhoi blas o waith y Cyngor Cymuned yn ystod y flwyddyn diwethaf a sut mae'r Cyngor yn hyrwyddo bywyd i drigolion o bob oed, perchnogion busnesau, cymdeithasau ac ymwelwyr i'r pentref. Rydym yn cydnabod nid yw hyn wedi bod yn hawdd mewn hinsawdd heriol i bawb ac 'rydym yn ceisio ein gorau ac wedi ymrwymo i gyd-weithio gyda'r gymuned a phartneriaid i wireddu'r weledigaeth. Er bod digon o heriau i ni fel Cyngor Cymuned, rydym wedi llwyddo i gyflawni nifer o brosiectau cyffroes yn ystod y flwyddyn diwethaf ar gobaith yw llwyddo gyda mwy o brosiectau yn ystod y flwyddyn sydd l ddod. Mae hi yn ffrainc cael bod yn Gadeirydd y Cyngor Cymuned.

Aelodaeth

Cyng. Lisa Birks (Cadeirydd)

Cyng. Dewi Tudur Lewis (Is-Gadeirydd)

Cyng. Sian Mai Ephraim

Cyng. Ann Jones

Cyng. John Richards

Cyng. Owen Lloyd Roberts

Cyng. Margaret Roberts

Cyng. Eifion Williams

Cyng. Eluned Williams

Cyng. Ffion Williams

Mae dau Gyngorydd yn cynrychioli'r ardal ar Gyngor Gwynedd sef y
Cyng. Annwen Hughes ar Cyng. Gwynfor Owen.

Staff

Mae gan y Cyngor un aelod o staff, Annwen Hughes, sy'n Clerc a
Swyddog Cyllid. Mae hi'n gweithio'n rhan-amser. Gellir cysylltu â'r Clerc
drwy e-bost annwen@btconnect.com, llythyr I Crafnant, Llanbedr,
Gwynedd LL45 2PH neu ffonio 01341241613/07919582741.

Cyfarfodydd

Cynhelir cyfarfodydd arferol y Cyngor bob yn ail fis ag eithro mis Awst
yn y neuadd bentref, Talsarnau ar y trydydd nos Lun.

Safle We

Yn ystod y flwyddyn fe gytunodd yr Aelodau bod angen l'r Cyngor gael
safle we eu hunain ag fe gafodd gwefan ei chreu gan Mr. Owen Brown
o gwmni Brown & Wolfe ar gost o £1,400 l'r Cyngor. Mae gwybodaeth

am y Cyngor Cymuned gan gynnwys rhaglenni cyfarfodydd, cofnodion polisïau a newyddion ar safle We'r Cyngor: www.talsarnau.co.uk

AELODAETH ALLANOL

Mae'r Cyngor Cymuned yn aelod o Un Llais Cymru, sef y prif gorff cynrychioliadol ar gyfer Cyngorau Cymuned a Thref yng Nghymru. Mae'r Cyngor Cymuned yn ethol Aelodau i gyrff allanol eraill, sef Pwyllgor y neuadd bentref, a Chorff Llywodraethol Ysgol Gynradd Talsarnau sydd yn rhan o Gorff Llywodraethol Ffederasiwn Afon Ddwryd.

Atebolrwydd

Mae'r Cyngor Cymuned wedi mabwysiadu cod ymddygiad aelodau a chedwir cofrestr o fuddiannau ar gyfer pob aelod. Mae gofyn i'r Cyngorwyr ddatgelu unrhyw fuddiannau sydd ganddynt am eitemau i'w trafod ar gychwyn bob cyfarfod a bydd y rhain yn cael ei nodi yn y cofnodion.

Mae cyfrifon y Cyngor Cymuned yn cael eu harchwilio gan archwilydd mewnol ac allanol yn flynyddol. Mae'r archwiliad mewnol yn cael ei gynnal gan Adran Archwilio Cyngor Gwynedd, a'r Archwiliad Allanol gan Swyddfa Archwilio Cymru.

CYLLID A GWARIANT

Mae'r Cyngor Cymuned yn gosod cyllideb yn flynyddol ac yn monitro gwariant yn erbyn y gyllideb drwy gydol y flwyddyn ariannol drwy dderbyn adroddiad rheolaidd gan y Clerc. Prif ffynhonnell incwm y Cyngor Cymuned yw'r praesept sy'n cael ei osod yn flynyddol a'i gyflwyno i Gyngor Gwynedd ym mis Ionawr ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol. Mae'r praesept yn cael ei gasglu ar ran y Cyngor Cymuned gan Gyngor Gwynedd a dyma'r unig ffynhonnell refeniw treth sydd ar gael i Gyngorau Tref a Chymuned. Mae'r broses o benderfynu ar lefel y praesept yn cynnwys paratoi cyllideb ddrafft ar sail sefyllfa ariannol y

Cyngor Cymuned drwy ystyried y costau tebygol, cynlluniau ar gyfer prosiectau, pennu swm ar gyfer cyfraniadau - o fewn y canllawiau a gyhoeddir yn flynyddol - ac unrhyw faterion ariannol eraill. Rhoddir ystyriaeth hefyd i'r gwarchodfeydd a ddelir gan y Cyngor Cymuned i sicrhau bod praesept priodol yn cael ei osod. Cafodd lefel y praesept ei gadw ar £22,000 ar gyfer 2024/25.

Incwm a Gwariant 2024/25	Incwm £	Gwariant £
Llogau Banc	264.99	
Precept	22,000.00	
Incwm y Fynwent	3,417.36	
Rhent Garej Capel y Graig	300.00	
Ad-daliad torri llwybrau	479.95	
Ad-daliad T.A.W	3,942.47	
Llwybrau		800.00
Gwariant y Mynwentydd		1,640.00
Torri Gwair y Mynwentydd		2,170.00
Cynnal a chadw Gardd y Rhiw		400.00
Petrol i dorri gwair cae chwarae a maes parcio		70.00
Gosod mainc yn Ynys		70.00
Trwsio Hysbysfwrdd Llandecwyn		42.88
Gosod Hysbysfwrdd newydd		300.00
Cyflog y Clerc		1,848.00
Costau y Clerc		645.10
Costau Swyddfa		400.00
Treth ar Gyflog y Clerc		462.20
Cwblhau PAYE ar lein		228.00
Cyfraniadau		1,220.00
Pwyllgor Neuadd Bentreif		2,000.00
Creu Gwefan I'r Cyngor		1,400.00
Insiwrrant y Cyngor		878.19
Tal aelodaeth Un Llais Cymru		141.00

Archwiliad Offer Chwarae	360.00
Archwiliad mewnol 2023/24	330.00
Archwiliad allanol 2022/23 a 2023/34	954.00
B.T (lein ffon camerau)	559.34
Amrywiol	40.00
Costau Banc	102.00
	£30,404.77
	£17,260.71

CYLLIDEB

Presept y Cyngor yw £22,000 a mae yn cael ei glustnodi fel a ganlyn:-

Mae y Cyngor yn gyfrifol am dorri gwair amrywiol lwybrau cyhoeddus yn yr ardal beth bynnag ddwy waith y flwyddyn ag hefyd yn gyfrifol am dorri gwair a chynnal y mynwentydd sydd ger Eglwys Llanfihangel y Traethau ag Eglwys Llandecwyn. Hefyd mae y Cyngor yn talu l gynnal a chadw Gardd y Rhiw. Y gost o wneud y gwaith hyn l gyd yn ystod y flwyddyn ariannol hon oedd £3,307.

Yn cyfranu l wahanol fudiadau yn yr ardal yn flynyddol a wedi cyfranu £500 l Eisteddfod Ardudwy, £470 l bwyllgor y neuadd bentref fel ad-daliad o’r gost am archebu diffibriliwr newydd l’r pentre, £250 l CFFI Ardudwy. Mae £2,000 yn flynyddol yn cael ei gyfranu at gadw y Neuadd Bentref oherwydd bod y Cyngor Cymuned yn Ymddiredolwyr arni ag oherwydd bod Cylch Meithrin Talsarnau wedi cau nid yw y Cyngor yn cyfranu at hwn bellach. Mae y cyfraniad at y Neuadd Bentref yn cael ei gynnwys yn precept y Cyngor.

Mae y Cyngor wedi cwblhau y gwaith o osod “wet pour” ar llawr y parc chwarae maen’t wedi ei ddatblygu rhai blynyddoedd yn nol bellach oherwydd bod hyn yn arbed dwr yn codi ag yn glychu’r plant pan

maen't yn chwarae yna. Oherwydd bod y gwaith hwn wedi cael ei wneud mae fwy o ddefnydd yn cael ei wneud o'r parc chwarae erbyn hyn.

Gwaith y Cyngor a cyfrifoldebau

Rheoli eiddo

1 parc chwarae sef Cae Gwynfor John

Mynwent Eglwys Llanfihangel y Traethau

Mynwent Eglwys Llandecwyn

Y Llwybrau Cyhoeddus

Gardd y Rhiw

Llochesi Bws yn yr ardal

Seddi Cyhoeddus

Hysbysfyrddau

Gweinyddiaeth

Penodwyd Cyngor Gwynedd fel archwiliwr Mewnol 2024/25

Lwfansau – adolygu dim newid, dim taliadau

Gwefan y Cyngor

Cadw asesiad risg.

Cadw cofnod buddiant